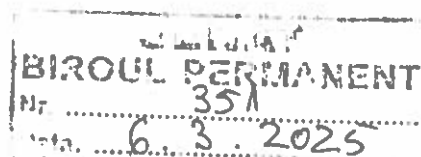

SENATUL ROMÂNIEI

Nr. LI 38 / 106.03.25

Secretar general adjunct

Informare

**privind participarea la evenimentul de lansare (Kick-off Meeting)
a Programului de înfrățire instituțională cu Parlamentul Republicii Moldova
(Chișinău, 24-26 februarie 2025)**

Parlamentului României este partener junior în cadrul proiectului de twinning „Consolidarea capacității Parlamentului Republicii Moldova și a rolului acestuia în procesul de aderare la UE”, într-un consorțiu format din Grecia (partener senior), Italia, Ungaria și Austria, precum și experți din partea Parlamentului Olandei. Proiectul de înfrățire a debutat pe data de 3 februarie 2025 iar prima misiune cu tema – elaborarea Planului de acțiune pe următoarele șase luni a avut loc în perioada 17-21 februarie 2025.

În data de 25 februarie 2025 a avut loc, la Chișinău, Ședința de lansare oficială (kick-off meeting) a proiectului de înfrățire instituțională.

Lista participanților la eveniment a cuprins membrii ai Parlamentului Republicii Moldova, ședința fiind condusă de dna Doina Gherman, vicepreședinte a Parlamentului, membrii ai Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, Ambasadorii statelor membre în Consorțiu, consilieri din cadrul Parlamentului Republicii Moldova, precum și echipa de conducere a Proiectului din Grecia, România, Ungaria, Austria și Italia.

Delegația Senatului României la eveniment a fost condusă de dna Izabela Chencian, Secretar general adjunct a Senatului României și Lider de Proiect Junior în cadrul proiectului. Din delegația au mai făcut parte – dna Andreea Minculescu, șef serviciu, Serviciul Relații Bilaterale din cadrul Direcției generale cooperare parlamentară externă, consilier de rezidență adjunct (deputy RTA) în cadrul twinningului și dna Aurora Martiniuc,

consilier parlamentar, Direcția Generală Legislativă, co-lider de componentă în cadrul twinningului.

În preambulul evenimentului, delegația Senatului României a avut întâlniri tehnice cu liderii de proiect din partea statelor membre în consorțiu și cu consilierul de rezidență (RTA), în pregătirea evenimentului de lansare, în care s-au discutat atât chestiuni punctuale legate de participanți, agenda întâlnirii, ordinea vorbitorilor etc., cât și chestiuni privind proiectul per ansamblu în pregătirea work-planului pe următoarele șase luni și a ședinței Steering Committe din martie a.c.

În cadrul evenimentului de lansare, discursurile introductive au evidențiat rolul esențial al fiecărui stat membru în cadrul consorțiului de înfrățire și punctele de vedere ale reprezentanților statului beneficiar, Parlamentul Republicii Moldova.

Vicepreședintele Parlamentului Republicii Moldova, dna deputat Doina Gherman, a evidențiat rolul de ancoră de stabilitate jucat de Uniunea Europeană în ceea ce privește Republica Moldova. De asemenea, a subliniat că proiectul de înfrățire în curs de desfășurare este crucial pentru a ajuta Parlamentul moldovean, fiind extrem de relevant, deoarece asigură consolidarea capacităților în toate dimensiunile.

Instituțiile Republicii Moldova trebuie să urmeze o agendă de transformare și modernizare, iar acest proiect de înfrățire este înțeles ca o piatră de temelie pentru consolidarea parcursului european al Republicii Moldova. Doamna vicepreședintă a menționat că au existat propuneri conform cărora Comisia pentru afaceri externe și integrare europeană a Parlamentului Republicii Moldova trebuie să se împartă în două comisii permanente. Această comisie are patru omologi în alte parlamente - cum ar fi Parlamentul României (două comisii - afaceri externe și, respectiv, afaceri europene - în Senat și Camera Deputaților). De asemenea, a anunțat că, la începutul noii legislaturi (în toamna anului 2025), ar putea fi înființată o nouă Comisie pentru afaceri europene. Coordonarea între Parlament și Guvern - printre alte aspecte de interes - este considerată extrem de relevantă.

Deputatul Gherman le-a oferit posibilitatea celor cinci ambasadori ai țărilor participante la consorțiul de înfrățire să susțină alocuțiuni în debutul evenimentului: E.S. dl Jānis Mažeiks, ambasadorul UE, E.S. dl Nikolaos Krikos, ambasadorul Greciei, E.S. dl

Lorenzo Tomassoni, ambasadorul Italiei, E.S. dl Cristian-Leon Țurcanu, ambasadorul României, E.S. dna Stella Avallone, ambasadorul Austriei, precum și E.S. dl Sándor Szabó, ambasadorul Ungariei la Chișinău.

Reprezentanții celor cinci state membre ale UE aflate în Consorțiu au subliniat angajamentul comun pentru buna guvernare, scopul actualului proiect de înfrățire, însemnând realizarea unui proces legislativ robust pentru susținerea aderării Republicii Moldova la UE, momentul istoric marcat de deschiderea procesului de aderare, care este unul dinamic și complex. Imperativul construirii unei instituții parlamentare puternice, capabilă să controleze executivul, a fost subliniat constant în intervențiile ambasadurilor.

De asemenea, în cadrul discursurilor de deschidere, vorbitorii au menționat că actualul proiect de înfrățire este înțeles ca o „investiție”, printre altele datorită expertizei pe care persoanele care lucrează în cadrul proiectului o pot transfera în Republicii Moldova, după aderarea la UE. Totodată, a fost subliniat și rolul esențial pe care Parlamentul este chemat să îl joace în orice democrație puternică și rezistentă - ceea ce a fost extrem de relevant pentru Republica Moldova.

În finalul părții introductive, dl Igor Talmazan, Secretarul General al Parlamentului Republicii Moldova, a menționat că responsabilitățile statului sunt aceleași, indiferent de mărimea fiecărei țări și a subliniat rolul esențial al experților din statele membre din consorțiu, în implementare obiectivelor fiecărei componente în parte, respectiv consolidarea cooperării dintre instituția parlamentară și Guvern, exercitarea controlului asupra Guvernului, consolidarea transparenței, precum și eficientizarea comunicării instituționale care va asigura îmbunătățirea relației cu cetățenii și societatea civilă.

În încheierea primei părți a evenimentului, dl Giovanni Rizzoni din partea Camerei Deputaților a Italiei, Liderul junior de proiect cu cea mai mare expertiză în programe de twinning, a subliniat că echipa de înfrățire a reflectat pluralitatea UE, Uniunea nefiind un bloc uniform, ci purtând identitățile specifice ale fiecărui stat membru. În cadrul proiectului de înfrățire, componenta de supraveghere este esențială, deoarece Parlamentul nu doar legiferează, ci și controlează.

În a doua parte a sesiunii, au fost expuse perspectivele proiectului de înfrățire, cu accent pe elementele esențiale ale înfrățirii - consolidarea democrației, procesul de aderare

la UE și politicile de armonizare, precum și consolidarea capacității administrative a instituției parlamentare.

DI Vasilios Svolopoulos, reprezentantul Parlamentului din Republica Elenă și liderul proiectului, a prezentat echipa twinningului și a subliniat perspectivele diferite oferite Parlamentului Republicii Moldova de către membrii consorțiului.

Vorbind în numele celor două Camere ale Parlamentului României, dna Izabela Chencian, Secretar general adjunct al Senatului României și Lider de Proiect Junior, a menționat că este pentru prima dată când România participă la un astfel de proiect, în calitate de partener junior. De asemenea, a precizat că rolul Parlamentului României este unul foarte clar - schimbul de experiență cu Parlamentul Republicii Moldova. Cele două puncte forte cheie sunt faptul că România este cea mai recentă țară care a aderat la UE și că România împărtășește aceeași limbă cu Republica Moldova.

În calitate de Lider de Proiect Junior, dna Izabela Chencian a subliniat faptul că implicarea României în acest proiect de înfrățire este o extensie naturală a angajamentului de lungă durată al țării noastre față de Republica Moldova. Sprijinul acordat de țara noastră pentru parcursul european al Republicii Moldova este de neclintit, cu un accent deosebit pe un obiectiv clar: aderarea deplină a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Încrederea, respectul reciproc și angajamentul comun sunt valorile fundamentale ale proiectului de înfrățire în curs, iar parcursul firesc pentru Republica Moldova este aderarea deplină la UE.

În egală măsură, dna Izabela Chencian, a menționat faptul că această colaborare nu este doar despre asistență tehnică, este despre consolidarea punților dintre cele două țări care permit Republicii Moldova să avanseze cu încredere pe calea sa europeană, în special în lumina peisajului geopolitic provocator de astăzi, în care asigurarea valorilor europene și a stabilității regionale este mai importantă ca niciodată.

Secretar General Adjunct al Republicii Moldova, dna Tamara Gheorghică, a recunoscut angajamentul solid al celor cinci parteneri europeni pentru Republica Moldova, precum și direcțiile relevante care înseamnă digitalizarea procesului legislativ, comunicarea cu cetățenii și sporirea capacității de a răspunde provocărilor.

DI Krisztian Kovacs, directorul pentru cooperare parlamentară externă din partea Adunării Naționale a Ungariei a menționat că aceasta din urmă a fost un susținător puternic al Republicii Moldova în aderarea la UE, de asemenea, al extinderii – sud-est europene.

Dl Krisztian Kovacs a enumerat cele cinci categorii principale pe care trebuiau să le îndeplinească instituțiile parlamentare, respectiv: sarcina constituțională, obligația de armonizare a legislației, controlul asupra Guvernului, aspectele interparlamentare și comunicarea cu cetățenii și societatea civilă.

Dna Katharina Stourzh din partea Parlamentului Austriei a subliniat angajamentul țării sale pentru parcursul european al Republicii Moldova, precum și parteneriatul de lungă durată cu această țară candidată - în domenii precum economia, educația, cooperarea pentru dezvoltare, relațiile parlamentare.

Liderul de proiect, dl Vasilios Svolopoulos a recunoscut necesitatea participării parlamentarilor la activitățile relevante din primele două componente ale proiectului. Dna Aurora Martiniuc din partea Senatului României a prezentat activitățile principale din cadrul celei de-a treia componente a twinningului.

Conform fișei proiectului, Componenta 1 va evalua și va consolida capacitățile Parlamentului Republicii Moldova de a analiza, elabora și modifica legislația internă pentru a atinge în mod eficient cel mai înalt nivel de aliniere la acquis-ul UE. Componenta 2 va asigura consolidarea capacităților instituționale ale Parlamentului pentru a exercita mai eficient controlul asupra Guvernului, iar componenta 3 va optimiza procedurile interne ale Parlamentului și va consolida capacitățile instituționale pentru a face față, în mod eficient, volumului sporit de activitate legislativă și pentru a asigura transparența.

Reuniunea de lansare a inclus o fotografie de familie și o sesiune de networking.

De asemenea, în marja evenimentului de lansare, delegația Senatului României a continuat discuțiile tehnice cu reprezentanții statelor membre în vederea pregătirii primei ședințe a Comitetului director a twinningului, programată în a doua parte a lunii martie.

Au avut loc două ședințe tehnice la nivelul conducerii twinningului, cu liderii de proiect și echipa de management în cadrul cărora au avut loc discuții privind misiunile ce urmează să se deruleze în cadrul proiectului de înfrățire, precum și preîntâmpinarea eventualelor riscuri în îndeplinirea obiectivelor, indicatorilor și atingerea rezultatelor pe fiecare componentă în parte, conform fișei de twinning.

În acest sens, și-au exprimat puncte de vedere reprezentanții fiecărui stat membru în consorțiul proiectului, cu accent pe posibilele stegulețe roșii, dar și pe aspecte care funcționează în parametrii optimi pe fiecare dintre cele trei componente, respectiv -

evaluarea și consolidarea capacităților Parlamentului Republicii Moldova de a analiza, elabora și modifica legislația în contextul parcursului european; consolidarea capacităților instituționale ale Parlamentului pentru a exercita mai eficient controlul asupra Guvernului, precum și optimizarea procedurilor interne ale Parlamentului pentru a face față în mod eficient volumului activității legislative și pentru asigurarea transparenței.

Membri delegației Parlamentului României și-au exprimat interesul cu privire la vizitele de studiu care se vor desfășura pe durata twinningului, cât și pe rezultatele așteptate de celelalte state pe acest palier. În egală măsură, în cadrul discuțiilor, au fost puse bazele pentru viitoare colaborări pe proiecte de twinning care fie sunt prezentate în lista Comisiei Europene, fie pot fi lansate în perioada următoare.

De asemenea dna Izabela Chencian, Secretar general adjunct al Senatului României și Lider de Proiect Junior, precum și dna Ioana Bran-Voinea, Secretar general interimar al Camerei Deputaților și Lider de Proiect Junior au avut întrevederi cu dl Ivan Talmazan, Secretar general al Parlamentului Republicii Moldova și cu dna Tamara Gheorghică, Secretar general adjunct al Parlamentului moldovean. Discuțiile au vizat aspecte precum suportul pe care România îl oferă continuu Parlamentului Republicii Moldova în următoarele domenii - legislație, diplomație parlamentară, afaceri europene, dar și posibile viitoare colaborări pe toate palierele pe care țara noastră poate acorda asistență tehnică pentru parcursul european al Republicii Moldova, nu doar în cadrul acestui proiect de twinning.

La nivel tehnic, membrii echipelor de management din partea Senatului și Camerei Deputaților au avut discuții aplicative pe teme privind componentele din cadrul twinningului, precum și modul în care se vor desfășura viitoarele misiuni la Chișinău și rezultatele așteptate de către toate statele membre în consorțiu.

De asemenea, a avut loc o întâlnire de lucru cu reprezentanții Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene axată pe schimbul de bune practici la nivel instituțional, precum și discuții cu echipa de management a proiectului de twinning derulat, în prezent, în Republica Moldova de Consiliul Concurenței în cadrul căruia România este lider de proiect.

Pe durata vizitei, delegațiile au participat la un tur al Parlamentului Republicii Moldova în care au fost prezentate atât elemente de istorie, cât și zonele modernizate ale clădirii. În acest context, reprezentanții Parlamentului Republicii Moldovei au menționat sprijinul oferit de România în modernizarea spațiului instituției parlamentare.

La finalul vizitei, în cadrul unei întâlniri informale cu dl Igor Grosu, președintele Parlamentului Republicii Moldova, au fost prezentate câteva exemple de bune practici implementate la nivelul instituției, precum programul after-school pentru copiii angajaților și programul „Dăruiește o carte” în cadrul căruia parlamentarii moldoveni sunt invitați, la începutul mandatului, să sprijine donarea de cărți în limba română către comunitățile locale din țară.

Izabela Chencian

Secretar general adjunct al Senatului României

Lider de Proiect Junior

Avizat: Andreea Minculescu - Șef Serviciu, Serviciul Relații Bilaterale, Direcția generală cooperare parlamentară externă, membru al echipei de management a proiectului; Redactat: Aurora Martiniuc
Consilier parlamentar, Direcția Generală Legislativă, membru al echipei de management a proiectului